

PROGRAMMA VAN HET I.V.N. - ZUID-LIMBURG

Zondag 7 september: Swalm-Netteroute o.l.v. I.V.N.-Schaesberg.

Vertrek Rivoli theater te Heerlen om 9.00 uur. Opgave en inlichtingen bij dhr. H. Vinken, Jonkheerstraat 3 te Schaesberg.

Zondag 7 september: Wandeling door het Danikerbos te Geleen o.l.v. I.V.N.-Elsloo.

Vertrek spoorwegovergang Sweykhuisen om 14.30 uur.

Zondag 14 september Wandeling naar Geulhem, Ronde Bos, Kloosterbos. o.l.v. I.V.N.-Valkenburg. Vertrek VVV-kantoor Valkenburg om 14.00 uur.

Zondag 14 september: Dagwandeling door de Voerstreek o.l.v. I.V.N.-Bocholtz. Vertrek en einde kerk van Noorbeek om 11.00 uur.

Zondag 14 september: Ardennenwandeling door het Hohe Venn o.l.v. I.V.N.-Heerlen. Deelnemersprijs leden f 6,—; niet leden f 7,—. Opgave vóór 7 september door storting deelnemersgeld op giro no. 1168814 t.n.v. Penningmeester I.V.N.-Limburg te Heerlen of tel. 04440-19355. Voor deze wandeling door ruw terrein zijn stevige schoenen wel gewenst. Pas en lunchpakket meenemen.

Zondag 21 september: Dagwandeling door de Rimburcherbossen o.l.v. I.V.N.-Kerkrade. Vertrek H. Hartbeeld te Eygelshoven om 11.00 uur. Pas en lunchpakket meenemen.

Zondag 21 september: Plombières via Grp. 8, Terbruggen en Geulvallei. o.l.v. I.V.N.-Vijlen/Vaals. Vertrek LTM-halte Holset om 11.00 uur. LTM-lijn 42 uit Gulpen.

Zondag 21 september: Middagwandeling door het Geuldal o.l.v. I.V.N.-Meerssen. Vertrek VVV-kantoor Meerssen om 14.30 uur.

Zondag 21 september: Kasteel Limbricht o.l.v. I.V.N.-Swentibold. Vertrek ingang kasteel om 14.30 uur.

UIT EIGEN KRING

Op vrijdag 19 juni promoveerde aan de Katholieke Universiteit van Nijmegen tot doctor in de geneeskunde de heer P. M e s k e r, zenuwarts te Maastricht, op proefschrift: „De menselijke hand”.

VERSLAG VAN DE JAARVERGADERING te Weert op 1 juni 1969

Aanwezig waren de dames Minis-van de Geyn, Scholberg-Crijns en Wiertz-Hoessels en de heren van Boven, Montagne, Dijkstra, Ex, Montagne, Wassenberg, Bult, Kruytzer, Sterken, Jansen, Johns, Spreuwenberg, Goldschmidt, Sniekers, Ogg, van Nieuwenhoven en de Haan.

Voorzitter opent de vergadering en zegt verheugd te zijn, dat wij dit maal in het land van Weert de jaarvergadering houden. Bijzonder stelt hij op prijs dat de heer d e H a a n een resumé wil geven over de IJzeren Man, waar de vergaderzaal op uit ziet. (zie artikel op blz. 126).

Van de heren Geurts, Heerkens Thijssen, Diemont en Gilissen is bericht van verhindering binnengekomen.

Prof. van Boven heeft een goed bericht: de Uyttenboogaart-Eliassen Stichting heeft een bedrag van 1200 gulden toegekend voor een uitgave van de voorzitter over de Termieten uit de collectie Wasmann. Met dit bedrag worden weliswaar niet de gehele kosten gedekt, maar het is een zeer welkome tegemoetkoming!

Hierna volgt het verslag van de secretaresse, mevrouw Dr. E. Wiertz-Hoessels:

Het ledental, dat verleden jaar 685 bedroeg, steeg tot 750, waarvan 19 buitenlanders. In Maastricht en naaste omgeving wonen 265 leden, in Heerlen en omstreken 117, in Venlo en omgeving 49 leden.

De maandvergaderingen in Maastricht werden zeer druk bezocht. Dit jaar was er een vrij groot aantal avonden met sprekers over een aangekondigd onderwerp.

Een 4-tal excursies werd uitgeschreven en genoot veel belangstelling (zie verslagen in de Maandbladen).

Het Genootschap betreurt het heengaan van zeven leden, te weten:

A. J. P. Dassen, emeritus Pastoor uit Valkenburg;

Prof. Dr. L. F. de Beaufort uit Amersfoort;

P. J. Brakman uit Elsloo;

Drs. R. Salomons uit Horn;

Ir. G. P. Ittman uit Eindhoven;

Drs. J. Cremers uit Heerlen en

J. J. G. Holstege uit Cadier en Keer.

In de loop van dit jaar kwam de statutenwijziging gereed. Hierop werd wederom de koninklijke goedkeuring verleend voor een periode van 29 jaar. Ook het huishoudelijk reglement is inmiddels bekeken; in verband met het aanbrengen van diverse correcties en wijzigingen zijn wij veel dank verschuldigd aan Mr. Stan Smeets uit Weert, die ons dit werk uit handen genomen heeft.

De maandvergaderingen in Heerlen werden goed bezocht. In Echt, Weert en Venlo werden min of meer regelmatig bijeenkomsten gehouden.

Ook dit jaar past een woord van dank aan de heer Genemans van het Natuurhistorisch Museum voor het vele werk dat hij voor het Genootschap en maandblad gedaan heeft.

De voorzitter dankt op zijn beurt de secretarisse om de afwikkeling van allerlei uiteenlopende correspondentie die in de loop van 't jaar bij het Genootschap binnenkomt.

Dan volgt het verslag van de penningmeester, de heer P. Wassenberg:

De drukkosten van het maandblad lagen weer iets hoger dan in 1967. In 1967 waren geen extra drukkosten aan publicaties. In 1968 kwamen er twee publicaties uit: de nos. 17 en 18; drukkosten resp. f 2700,— en f 7000,—.

De overige uitgaven (cliché's overdrukken, enz.) bleven ongeveer gelijk aan die van het voorafgaande jaar.

Was de opbrengst aan contributies in 1967 ongeveer f 600,— hoger dan in 1966, in 1968 bleef deze opbrengst enigszins beneden die van 1967. (het aantal jeugdleden nam sterk toe, deze betalen echter slechts f 3,50).

De subsidie van de provincie Limburg bedroeg, evenals in voorafgaande jaren, f 9000,— terwijl de gemeente Maastricht, behalve haar jaarlijkse subsidie van f 1000,—, opnieuw een bedrag van f 7500,— beschikbaar stelde als bijdrage in de kosten van ruilverkeer en wetenschappelijke uitgaven.

Van de gemeente Heer werd een bedrag van f 150,— ontvangen.

De stichting Het Limburgs Landschap nam van onze extra grote oplage van het Mergellandnummer, een groot aantal exemplaren af.

Dank zij belangrijke steun van de provincie

en de gemeente Maastricht bleef het eindsaldo op 31 december 1968 niet meer dan ongeveer f 2000,— beneden het beginsaldo op 1 januari 1968.

Het volgende agendapunt is het verslag van de Kascommissie over het jaar 1968. Mede namens mejuffrouw Ch a m b i l l e leest de heer Sniekers het verslag voor, waaruit blijkt dat bij controle ten huize van de penningmeester op 17 mei j.l. een zeer exact beheer van de financiën kon worden geconstateerd. De penningmeester wordt onder dankzegging gedechargeerd. Tot leden van de kascommissie 1969 worden benoemd de heren Sniekers en Ogg.

Het is mij een behoefte, aldus de Voorzitter, om na deze verantwoording de penningmeester de heer Wassenberg van harte te danken om het vele vaak weinig spectaculaire werk dat hij in deze functie verricht, maar dat uiteindelijk resulteert in een gezonde financiële toestand.

Vervolgens brengt mevrouw Dr. W. Minis-van de Geyn als Hoofdredacteur van het Maandblad verslag uit:

Bieden de vergaderingen en excursies enerzijds een verhoging van activiteiten onder de leden van de plaatselijke afdelingen, anderzijds bepalen de uitgaven van het Genootschap het gezicht naar buiten, dat van de beste kant getoond dient te worden.

In 1968 verschenen de Publicaties twee keer: Reeks XVIII afl. 1/2 en 3/4.

Wat het Maandblad betreft werd wederom 'n Limburgnummer onder redactie van Dr. P. J. van Nieuwenhoven en de heer ter Horst uitgegeven; het extra nummer was dit keer gewijd aan de luister van het Mergelland.

Hoewel de oplaag van het Mergellandnummer weer hoger was dan van het Brunsummerheidsnummer, blijkt voor de 2e keer dat de voorraad te gauw is uitgeput, wél 'n bewijs dat we met deze opzet op de goede weg zijn!

Ook werd aan de acta et gesta van het Natuurhistorisch Museum een ruime plaats ingeruimd: tentoonstellingen, aanwinsten, jaarverslagen, beschrijvingen van collecties enz.

De 4 Genootschaps-excursies werden steeds uitvoerig aangekondigd en verslagen; met de-

ze vastgelegde gegevens kan men later deze terreinen nog eens opnieuw bezoeken; deze gang van zaken oogstte derhalve veel waardering.

'n Probleem vormen nog altijd de opsommingen van de vogelwaarnemingen; de redactie heeft de stille hoop dat onze enthousiaste ornithologen zich zullen laten inspireren door de opzet van het Notenkrakers-artikel, waar een schat aan „droge” gegevens tot een aantrekkelijk artikel is verwerkt.

Ofschoon de artikelen meestal van populair-instructieve aard zijn, werden toch wetenschappelijke bijdragen van bv. entomologische primers graag opgenomen.

De foto's op de omslagen vestigden dit jaar nog eens de aandacht op het Stadspark te Maastricht, dat door de aanleg van de Maasboulevard ingrijpend veranderd gaat worden.

Tot slot 'n dankwoord aan de mederedacteuren, de heren Kruytzer en van Nieuwenhoven om hun bijstand.

De heer Bult brengt naar voren, dat in het Maandblad de opsomming van vogelwaarnemingen weliswaar droge stof is, die daarentegen voor geïnteresseerden van veel belang is. Spr. wil in overweging nemen of in de toekomst een andere opzet mogelijk is.

Dr. Montagne merkt op, dat hij tot zijn vreugde heeft kunnen constateren, dat de „afdelingen” Heerlen, Echt, Weert en Venlo het afgelopen jaar actief zijn geweest, zodat de indruk, dat Maastricht de vestiging van het Natuurhistorisch Genootschap is, wordt weggenomen. Spr. ziet de toekomst van het Genootschap voor een belangrijk deel liggen in de provincie en hij vraagt de voorzitter de belangstelling hiervoor te stimuleren. Voorzitter antwoordt dat het bestuur deze opvatting geheel deelt, dat dit ook de reden is waarom elk jaar de jaarvergadering in een andere regio wordt gehouden. Ook de onderwerpen die voor de Limburgnummers gekozen worden, onderstrepen deze tendens.

Dr. van Nieuwenhoven meent, dat de historie geweld wordt aangedaan wanneer de „Vrienden der Natuur” zonder meer als afdelingen van het Genootschap worden beschouwd.

Voorzitter antwoordt hierop dat velen van

de Vrienden der Natuur lid zijn van het Natuurhistorisch Genootschap en dat er voorts altijd contact bestaat tussen beide groeperingen. De heer Goldschmidt zegt als voorzitter van de Vrienden der Natuur in Weert, dat hun leden eerst een substraat moeten hebben om te kunnen groeien, er moet eerst voldoende belangstelling gekweekt worden. De heer de Haan is een belangrijke stimulans om de aansluiting bij het Genootschap te bevorderen.

Tot slot wenst voorzitter de heer Sterken namens allen heel hartelijk geluk met zijn tachtigste verjaardag, die afgelopen week gevierd is. De heer Sterken is altijd een trouw lid geweest en heeft met name in de afdeling Heerlen een grote rol gespeeld. Prof. van Boven spreekt de wens uit, dat de heer Sterken zijn vitaliteit en goede gezondheid nog vele jaren mag behouden. In zijn dankwoord zegt de heer Sterken, dat hij tevens 25 jaar lid is van het Genootschap. Zijn geste, om de penningmeester 25 gulden te overhandigen tot een hartelijk applaus Voorzitter merkt op: „wij zijn allemaal getuigen, het is enorm!”. Hierna wordt de vergadering gesloten en de lunch gebruikt.

De heer Sterken:
„nomen sit omen”.

foto P. J. v. N. 1968.

Vervolgens werd na de middag een excursie gehouden naar „de Groote Peel”.

De heer Spreuwenberg schreef na afloop het volgende verslag:

„De Groote Peel”, staatsnatuurreservaat (opp. ca. 900 ha), is gelegen op de grens tussen Limburg en Noord-Brabant in de gemeenten Nederweert, Meijel en Asten, is een res-

tant van het destijds tienduizenden hektaren tellende moerasgebied, dat zich uitstreckte van Nederweert tot Venray.

Om 14.30 uur hadden rond 25 deelnemers zich verzameld bij het „ooievaaarsnest” vanwaar de excursie werd begonnen. Het feit dat er zo weinig deelnemers waren moet worden geweten aan het weer, dat zich tot dan niet van zijn beste zijde had laten zien.

De wegblijvers kregen echter ongelijk want het grootste deel van de excursie werd afgelegd onder een stralende hemel. Al aan het begin van de wandeling, die onder leiding stond van de Weerter Vrienden der Natuur, werd een zingende witgesterde blauwborst, (*Cyanosylvia svecica cyanecula*), gehoord, terwijl een tweede exemplaar zich even daarna goed liet bekijken.

Een attractie was de kokmeeuwkolonie in de Philose Peel waar veel nog niet vliegvlugge jongen op de nesten zaten of rondzwommen.

Op het grote door het staatsbosbeheer aangelegde ven „Aan 't Elfde” genaamd, werden enkele leuke waarnemingen gedaan: één tafeleend (*Aythya ferina*) met vijf jongen, één paartje kuifeenden (*Aythya fuligula*), één paartje futen (*Podiceps cristata*) met twee jongen en één visdief (*Sterna hirundo*) met één visje in de bek, die, zij het zonder succes, enige tijd werd achtervolgd door een kokmeeuw.

Boven het Steltlopersven werd één jagende bruine kiekendief (*Circus aeruginosus*) gezien. Jammer, dat dit ven, dat is aangelegd om tijdens de trektijd als slikachtig fourageerterrein te dienen voor de vele steltlopers die de Peel

Meeuwenkolonie in de Philose Peel. foto Johns.

bezoeken, nu praktisch helemaal begroeid is met pitrus en pijpestrootjes. Het zou een aanwinst zijn voor het reservaat als het Steltlopersven weer in zijn oorspronkelijke staat werd teruggebracht!

De toename van de scholeksters (*Haematopus ostralegus*) in onze gewesten werd gedemonstreerd door twee van deze luid roepend boven de peel vliegende „Bonte pieten”.

Behalve naar de hierboven genoemde min of meer typische peelpewoners, werd natuurlijk ook gekeken en geluisterd naar de algemene zangvogels als boompieper, tuinfluiter, geelgors en rietgors. De wulpen met hun jongen hadden de peel reeds verlaten, zodat deze jodelaars alleen vanuit de verte konden worden beluisterd. Via de Scheidsbaan en de 10e Baan werd de terugtocht aanvaard. Een geslaagde excursie die voor herhaling vatbaar is, maar dan bij voorkeur op einde april — begin mei als de Peel, ornithologisch gezien, op zijn hoogtepunt is.

De deelnemers aan de excursie.

foto Johns.